

RIONED-DAG 2006

Inhoudelijke kennis moet weer belangrijk worden

Processen krijgen in de watersector steeds meer belang toebedacht, waardoor de inhoud minder aandacht krijgt. Nieuwe systemen krijgen nauwelijks de tijd om zich te bewijzen. Deze kritiek kwam uit de monden van Harry van Luijtelaar (Tauw) en François Clemens (TU Delft) tijdens de RIONED-dag op 2 februari in Utrecht. Afkoppelen stond centraal op één van de sessies tijdens deze jaarlijks terugkerende dag voor zo'n 800 rioleurs, georganiseerd door Stichting RIONED.

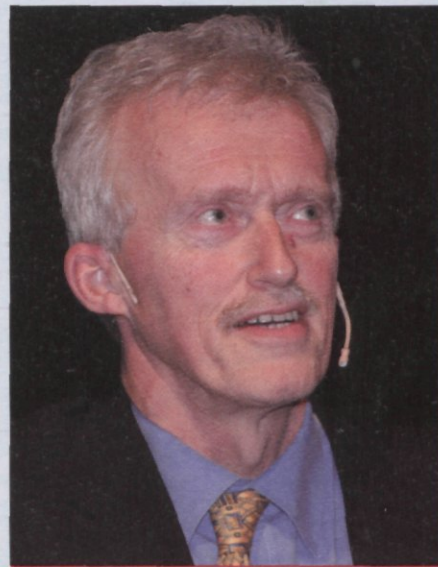
Deze RIONED-dag ging vooral over de nieuwe rioolheffing en de verplichte registratie van kabels en leidingen. De nieuwe rioolheffing laat nog even op zich wachten. Het wetsvoorstel gaat waarschijnlijk in april of mei naar de Tweede Kamer, waarna de nieuwe heffing per 1 januari 2007 ingevoerd zou kunnen worden. Voorzitter Tijme Bouwers van Stichting RIONED besteedde er in zijn jaarrede ook aandacht aan. Volgens hem kan het verbrede rioolrecht niet snel genoeg ingevoerd worden. De gemeenten hebben het geld hard nodig, nu er allerlei extra taken op hen afkomen qua riolering en aanverwante zaken én een deel van de OZB-inkomsten verdwenen is. Bouwers ging ook in op de verdubbeling van de rioollasten voor de burger in de komende tien jaar. Volgens hem zou dat wel eens een té voorzichtige schatting kunnen zijn.

Robbert Verkuijlen.

Coördinator belastingzaken bij de Vereniging Nederlandse Gemeenten Robbert Verkuijlen legde de aanwezigen nog eens uit wat het verbrede rioolrecht in gaat houden. Behalve 'echte' rioolzaken kan een gemeente straks ook kosten voor het oplossen van grondwaterproblemen en investeringen voor het afkoppelen van regenwater van het riool uit deze heffing betalen. Een gemeente kan daarbij zelf bepalen of ze én een heffing voor de watersysteemtaken én een heffing voor de waterketentaken invoert of dat ze beide samenvoegt tot één heffing.

Ook het wetsvoorstel voor de verplichte registratie van kabels en leidingen in de ondergrond zal vermoedelijk dit voorjaar naar de Tweede Kamer gestuurd worden en ook hier geldt als waarschijnlijke invoeringsdatum 1 januari 2007. De aanleiding

Frans Cornelis

voor het verplicht stellen van de registratie ligt in het grote aantal incidenten in de afgelopen jaren met kapotgestoken leidingen. Vaak was niet bekend dat andere leidingen op de graafplek lagen. Het huidige KLIC, waar vrijwillig gemeld kan worden waar een nieuwe leiding gelegd is, zal opgaan in het Kadaster, waar de melding moet gaan plaatsvinden. Alle onbekende leidingen die overblijven, komen straks automatisch onder het beheer te vallen van de gemeente. Volgens de voorzitter van het zeer recent opgerichte Gemeentelijke Platform Kabels en Leidingen (en bestuurslid van KLIC) Frans Cornelis heeft in ieder geval de gemeente Amsterdam er spijt van dat ze destijds de ondergrondse infrastructuur uit handen heeft gegeven. Het liefste willen we alles weer terugkopen, aldus Cornelis, die ook hoofd is van de afdeling Verkeersmanagement bij de dienst Infrastructuur van Amsterdam. Volgens hem bestaat nog wel discussie over de snel-

De afsluitende act door stand-up magician George Parker.

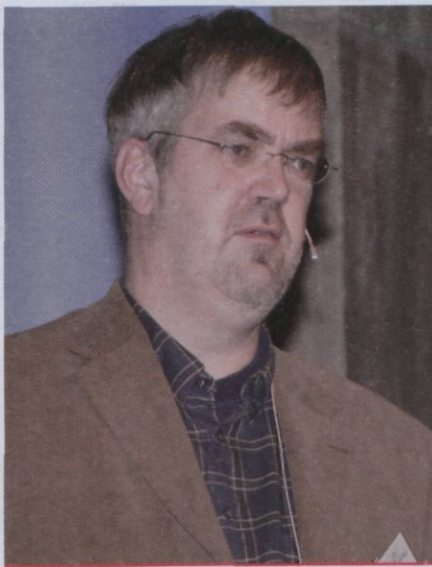

François Clemens.

heid van overstappen naar de nieuwe regeling, de kosten die ermee gemoeid zijn en de eventuele bezwaren vanuit het oogpunt van concurrentie en veiligheid.

Afkoppelen

In aparte sessies werd onder meer het afkoppelen behandeld. Volgens Harry van Luitelaar zijn we op weg naar individuele zuiveringen, waarbij de rol van de burger dus groter wordt. De systemen zullen wel ingewikkelder worden, verwacht hij. Van Luitelaar wilde eerst een aantal mythen over afkoppelen de wereld uithelpen. Die mythen zijn dat afkoppelen meehelpt aan de bestrijding van de verdroging, het rendement van de zuivering doet vergroten, wateroverlast tegengaat en minder geld kost qua rioolkosten. Het afkoppelen van het regenwater is niet hét antwoord op de waterproblemen in de stad, betoogde Van Luitelaar. Het water trekt langzamer de

Harry van Luitelaar.

bodem in dan wanneer het direct via de riolering afgevoerd wordt. Dat houdt een bepaald risico in. De lokale afvoer buiten de riolering om kan de regionale afvoer wel eens gaan versterken en voor meer overlast gaan zorgen. Volgens François Clemens wordt gesuggereerd dat afkoppelen en kleinschaliger riool- en zuiveringssystemen ook goedkoper zijn. Op termijn kon hij zich dat wel voorstellen, maar voorlopig is daarvan geen sprake, aldus de hoogleraar riolering. Volgens Clemens worden de problemen met foute rioolaansluitingen én de kosten van aanleg en beheer van afvoer- en rioolsystemen onderschat, met name van het ombouwen van gemengde systemen naar een (verbeterd) gescheiden rioolstelsel in laag-Nederland. Clemens gaat er van uit dat in de toekomst regenwater zo veel mogelijk op eigen terrein 'verwerkt' wordt en dat ook het afvalwater ter plekke gescheiden (urine en feces) en verwerkt wordt. ■

Grondwaterstroming in beeld gebracht

De Utrechtse geowetenschapper Marc Visser heeft een methode ontwikkeld om grondwaterstromingen in drie dimensies in kaart te brengen. Met een dergelijke kaart is in één oogopslag te zien waar het water in natte natuurgebieden, drinkwaterwinningen en beken of sloten vandaan komt en waar eventuele verontreinigingen vandaan komen en naartoe gaan. Vissers promoveerde op 9 januari aan de Universiteit Utrecht op deze methode.

In de zandige gebieden bevindt zich een belangrijk deel van het Nederlandse grondwater, dat onder andere voor drinkwater wordt gebruikt. Het water begint zijn weg door de ondergrond meestal als regen, al dan niet verontreinigd. Vervolgens stroomt het langzaam door de ondergrond in de richting van bijvoorbeeld een beek, natuurgebied of onttrekkingsput. Al het water dat in zo'n uittreezone weer aan de oppervlakte komt, behoort tot één grondwaterstromingssysteem. Onderweg wisselt het water stoffen uit met de vaste ondergrond. Deze drie factoren samen - stroming, kwaliteit en geochemische processen - bepalen hoeveel en welk soort stoffen in het grondwater zijn opgelost en de ruimtelijke patronen daarin.

In zijn promotieonderzoek heeft Vissers voor Salland en het stedelijke gebied rond Hengelo aangetoond dat de waterkwaliteit gedetailleerd verklaard kan worden door deze drie factoren te combineren. De Nederlandse situatie blijkt gekenmerkt te worden door veel kleine grondwaterstromingssystemen, die samenhangen met kleinschalige drainagesystemen. Ze blijken ook relatief stabiel te zijn in de tijd. Een statische kaart is volgens de promovendus dan ook voldoende voor toepassing bij ruimtelijke ordening en grondwaterbescherming. Omdat sloten en beken ook door grondwater worden gevoed, zijn de kaarten ook voor oppervlaktewater van belang.

Met de nieuwe kaarten wordt de wetenschappelijke kennis toepasbaar in ruimtelijke ordening, bijvoorbeeld bij natuurherstelprojecten, sanering van verontreinigingen, de aanleg van de ecologische hoofdstructuur en het beschermen van drinkwaterwinningen. Vergevoerde plannen bestaan om de provincie Utrecht in de komende maanden op deze manier helemaal in kaart te brengen.

Voor meer informatie: Roy Meijer (030) 253 37 05.

RIONED-directeur Hugo Gastkemper.

